

Степанова Мария Ивановна

Учитель начальных классов

МБОУ “Танаринская СОШ”

с.Сайылык/Кобяйский;

Сценарий урока по изобразительному искусству

“Уу түөлбэтин олохтоохторо. Собо”

Ойуулуур-дьүһүннүүр ускуустуба аһаҕас уруок сценарийа.

Предметэ: Ойуулуур-дьүһүннүүр ускуустуба

Кылааһа: 2

Темата: “Уу түөлбэтин олохтоохторо. Собо”

Сыала: оҕо тулалыыр эйгэҕэ кэрэни өйдөөн көрүүтүн сайыннарыы, айылҕаҕа иэйиилээх, харыстабыллаах сыһыаны иитии.

Соруктар:

- 1.Сэтинньи ый сахалыы ый эргииринэн Байанай ыйа буоларын туһунан кэпсэтиһии, билиһиннэри;
2. Собо этин-сиинин чаастарын билиһиннэри;
3. Уруһуй сана көрүнгүн пластилинынан уруһуй билиһиннэри;
4. Барыларын хабаан үлэлэти;
5. Оҕо уруһуйдуур, онорор дьобуруун сайыннарыы.

Ытык өйдөбүллэри инэрэр сатабыл түмүгэ:

- Уруһуй нөнүө оҕо ис уйулҕатын уһугуннары;
- Ускуустубаны олоҕу кытта ситимнээһин.

Билэр-көрөр сатабыл түмүгэ:

- Пластилинынан уруһуй онорорго холонуу;
- Собо этин-сиинин чаастарын үөрэти.

Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл:

- Учуутал көмөтүнэн уруок тиэмэтин арыыйы;
- Пластилинынан уруһуй онорорго үөрэнээччи үлэ хаамыытын былаанныыр;
- Бэйэтин сыаналанар, хонтуруолланар.

Бодоруһар сатабыл түмүгэ:

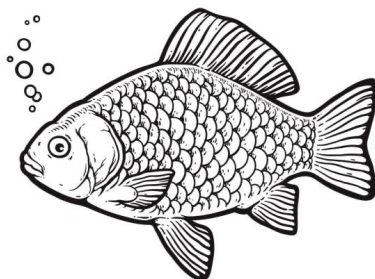
- Санаатын толору сааһылаан этэригэр олук ууруу;
- Атын киһини быһа түспэт, болҕойон истэр;

Тутгар тэриллэр: ноутбук, проектор, интерактивнай дуоска, “Байанай алгыһа” видео, “Сэтинньи ый – Байанай ыйа” мультимедийнай презентация, оҕолор уруһуйдара быыстапка, собо уруһуйа (А3 формат), оҕолорго собо уруһуйдара, картон, пластилин, стек, фломастер хаппаҕа,

Хаамыыта:

1. Тэрээһин чааһа.
  - Үтүө күнүнэн, оҕолор, мин аатым Айтал Александрович, мин эһиэхэ уруһуй уруогун быта кэллим. Эһиги миигин кытта тэннэ үлэлиэххит диэн эрэнэбин.
2. Уруок тематын чопчулааһын.
  1. Презентациянан кэпсээн.
    - Дьэ эрэ, оҕолор, билигин ханнык ыйый? (сэтинньи)
    - - Ыйдарбыт тохсунньу, олунньу, кулун тутар диэн ааттарын таһынан сахалыы эмиэ ааттардаах эбиттэр:
      - Тохсунньу – Танха Хаан
      - Олунньу – Одун Хаан
      - Кулун тутар – Дьөһөгөй
      - Муус устар – Айыыһыт
      - Ыам ыйа – Иэйэхсит
      - Бэс ыйа – Үрүҥ Айыы Тойон
      - От ыйа – Аан Алахчын
      - Атырдьах ыйа – Аан Дьааһын
      - Балаҕан ыйа – Улуу Суорун
      - Алтынньы – Хотой Айыы
      - Сэтинньи – Байанай
      - Ахсынньы – Билгэ Хаан
    - Ол аата, билигин сэтинньи туох ыйа эбитий? (Байанай)
    - Сахаларга сэтинньи ыйы Байанай ыйа диэн ааттыыллар эбит.
  - Сэтинньи ыйга сахалыы ый эргиринэн ойуур иччитэ Байанай кэлэр.
  - Байанай - хара тыа, хамсыыр-харамай, көтөр-сүүрэр иччитэ буолар. Күөх Боллох диэн уу иччитин ааттыыллар.
  - Былыр саха киһитэ айылҕа биэрбитинэн аһаан - сиэн, таннан - симэнэн, дьыэ - уот оностон, сылгы, сүөһү ииттэн олорбута. Булчут айылҕаҕа сылдыар кэмигэр сиэри - туому тутуһуохтаах, өбүгэлэр олохтообут үтүө үгэстэрин кэһиэ суохтаах.
  - Уу булдугар сыһыаннаах үгэстэртэн кыратык билиһиннэриэм:
    - Ууга сылдыан, балыктыыр кэмигэр төрүт айдаарбаттар, тыаһаабаттар.
    - Бултаммыт балыгынан оонньуур табыллыбат.
    - Ууга силлиир- хаахтыыр сатамат.
    - Булт тэрилин тэпсэр, үрдүнэн сылдыар, атыллыыр табыллыбат.
    - Бултуур күөллэрин ыраастык туталлар, ыраастыыллар.
  - Өбүгэлэрбит балыгы бултуур тэриллэрин көрүнүн төһө билэбин?
    - Туу. Тууну талахтан онороллор.
    - Илим, мунха.

- Куйуур.
2. "Байанай алгыһа" видео
  3. Сага тема. Уруһуйдааһын.

- Бүгүн биһиги бары балыксыттар буолуохпут. Пластилинынан собо уруһуйдуохпут.
  - Бу собо төбөтө, хайына, лаапчааннара, кутуруга, өрөбөтө. Собобут өрөбөтүн араҕас өнүнэн оноруохпут, хайынын, лаапчааннарын, кутуругун борон өнүнэн оноруохпут.
  - Уруһуйбут лиһин ылабыт уонна онно араҕас өнтөн өрөбөтүн оноробут.
  - Борон өнтөн хайынын оноробут.
  - Борон өнтөн лаапчааннарын, кутуругун оноробут.
  - Фломастер хаппабынан өрөбөтүгэр хатырыктарын ойуулаан биэрэбит.
  - Стегинэн (быһабынан), тиис ыраастыыр маһынан лаапчааннарын, кутуругун ойуулаан биэрэбит.
  - От күөх өнтөн быа курдук жгут оноробут – бу күөлбүтүгэр баар оттор буолуохтара.
4. Түмүк. Оҕолор үлэлэринэн быыстапка.
    - Этин эрэ, сэтинньи ый сахаларга ханнык ый диэн ааттанарый? (Байанай)
    - Байанай диэн туох иччитэ? (Байанай - хара тыа, хамсыыр-харамай, көтөр-суурэр иччитэ буолар.)
    - Оттон Уу иччитин туох диэн ааттылларый? (Күөх Боллох)
    - Маладьыастар, мин эһигини кытта үлэлиирбин олус астынным. Махтал. Манан урукпут түмүктэнэр. Көрсүөххэ диэри!